

Planter

Bekæmpelse af glimmerbøsser i vinterraps

Mavrik er det eneste middel til bekæmpelse af glimmerbøsser og må anvendes 2 gange pr. sæson.

Viden om Opdateret 05. marts 2025

Forekomsten af glimmerbøsser er stærkt styret af temperaturen. Ved stigende temperaturer er der risiko for angreb af glimmerbøsser i vinterraps, og markerne skal flere gange om ugen undersøges for evt. angreb. Glimmerbøsserne kommer frem fra deres vinterhi i hegn o.lign. ved ca. 9 °C, mens kortere flyveture kræver 12-13 °C, og længere flyveture kræver ca. 15 °C.

Bekæmpelsestærskler

Glimmerbøsserne gør størst skade i det helt tidlige knopstadiet, hvor løvbladene endnu dækker knopperne. De vejledende bekæmpelsestærskler ses i tabel 1. I 3 Landsforsøg i 2021 blev samtlige knopper klippet af i vinterraps på 3 tidspunkter i knopstadiet for at simulere kraftige angreb af glimmerbøsser. Kun på det tidligste afklipningstidspunkt var der et udbyttetab, som var på 1,7 hkg/ha. I tilsvarende forsøg fra Slesvig Holsten var der ingen udbyttetab. Dette viser, at raps i god vækst er god til at kompensere for angreb af glimmerbøsser.

Ved vurdering af bekæmpelsesbehov skal der også tages hensyn til vejrforholdene de efterfølgende dage. Glimmerbøssernes aktivitet er tit nedsat ved lave temperaturer. Forsøg fra England har vist, at hver glimmerbøsse æder 2 knopper pr. dag ved 10 °C, men 6 knopper pr. dag ved 20 °C. Hvis der således er udsigt til køligt vejr, kan evt. bekæmpelse tit udsættes/undlades.

Ved begyndende blomstring er bekæmpelse kun aktuel ved meget kraftige angreb - i størrelsesordenen 20 glimmerbøsser pr. plante.

Tabel 1. Vejledende bekæmpelsestærskler for glimmerbøsser i vinterraps

	Bekæmpelsestærskel, antal glimmerbøsser pr. plante	
	Normal vækst	Svækket vækst
Tidlige knopstadiet	8	4
Sene knopstadiet	10	5

Tærsklerne er baseret på danske, tyske og engelske forsøg. Se resultater fra en engelsk undersøgelse i [Bekæmpelsestærskel for glimmerbøsser er hævet](#).

Tag hensyn til nyttedyrene

Vær opmærksom på, at skadedyrssprøjtning fra det tidlige forår og under blomstring også bekæmper snyltehvepse. Snyltehvepse parasitterer i stort omfang skadedyrenes larver, og mængden af snyltehvepse har derfor betydning for angrebsstyrken af skadedyr året efter.

Billede 1. Begynd at kigge efter glimmerbøsser, selvom du ikke tror, at der er dannet knopper. Knopperne gemmer sig under de sammenfoldede løvblade.

Anbefalede midler

Kun Mavrik anbefales til bekæmpelse. Der er udviklet resistens hos glimmerbøsser mod de øvrige pyrethroider. Der anbefales 0,2 l/ha. Mavrik må anvendes fra begyndende strækning (vækststadiet 30) og 2 gange pr. sæson med mindst 7 dages interval. Midlet er uden bimærke og må derfor udbringes over blomstrende planter hele døgn.

Firmaet oplyser, at Mavrik kan blandes med et af følgende: Matrignon 72 + olie, Korvetto, Caryx, Folicur Xpert EC 240, Prosaro, Agil, Architect + ammoniumsulfat opløsning, Focus Ultra + Dash (må kun anvendes til og med vækststadiet 32), et mikronæringsstof. Følgende blanding går oftest også godt: Mavrik + Matrignon 72 + olie + et mikronæringsstof. Kan også blandes med et svampemiddel + et mikronæringsstof. Firmaet oplyser, at når Mavrik blandes med et mikronæringsstof, skal Mavrik altid tilsættes først. Blandinger går også bedst ved højere vandtemperaturer (15°C) end ved lave vandtemperaturer (5-8°C).

Mht. blandingsmuligheder er det vanskeligt at få firmaerne til at sige god for flerkomponentblandinger, da der er mange kombinationsmuligheder. Det kan derfor godt være muligt at blande i større omfang end angivet ovenfor.

Virkningstid

Som tommelfingerregel kan ved kraftige angreb og høje temperaturer forventes omkring 5-6 dages virkningstid. Ved lavere temperaturer og lavere angrebsstyrke, er virkningstiden længere.

Sprøjteteknik og vandmængde

Udenlandske forsøg med vandmængder har vist bedre effekt med 200 l vand end med 100 l vand pr. ha. Anvend 200 l vand med f.eks. en 025 lavdrift/refleksdyse med 3,5 atm. og 6,5 km/t eller en 03 lavdrift/refleksdyse med 3,5 atm. og 7,7 km/t.

pH i sprøjtevæsken

Halveringstiden (tiden hvor halvdelen bliver nedbrudt) for Mavrik er afhængig af pH i sprøjtevæsken. Ved pH 9 er halveringstiden 1,25 dage og ved pH 7 er halveringstiden 22,5 dage. Normalt udsprøjtes Mavrik straks efter påfyldning, og tilsætning af syre er derfor ikke nødvendigt. Bliver man derimod stoppet i at udføre sprøjtning grundet vejrforhold eller andet, og sprøjtning må udsættes til næste dag, så anbefales det at tilsætte syre til blandingen. Der kan tilsættes 50 -100 g citronsyre pr. 100 liter vand for at sænke pH.

Billede 2. Angreb af glimmerbøsser på rapsknopper.

Effekt af sortsblanding/fangafgrøde

Bayer markedsfører den tidligt blomstrende vinterrapsort Exavance til ca. 5 procent iblanding i en almindelig sort. Glimmerbøsser lever af pollen, og hvis de kan få fat i pollen direkte i de åbne blomster uden at gnave hul i knopperne, foretrækker de dette. Iblanding af en tidligt blomstrende sort kan derfor nedsætte angrebet på den almindelige raps.

Exavance har indgået i et sortsforsøg hos VKST i 2024, hvor sorten i renbestand gav forholdstal 79. Iblanding af 10 procent Exavance i LG Adeline nedsatte ikke udbyttet af LG Adeline.

Der udføres i år forsøg under Planteafgiftsfonden, hvor effekten af Exavance iblandet hhv. som randzone undersøges på angrebsgraden af glimmerbøsser og skulpesnudebiller.

Bladribbesnudebiller

Bladribbesnudebiller dukker tidligt op om foråret og ofte før glimmerbøsser. Behovet for bekæmpelse af bladribbesnudebiller søges fastlagt via gule fangbakker. I 2025 er der igen et registreringsnet for bladribbesnudebiller. Til bekæmpelse af bladribbesnudebiller anbefales andre pyrethroider end til bekæmpelse af glimmerbøsser, da Mavrik har meget svag effekt mod bladribbesnudebiller.

Se fotos og strategi for bekæmpelse af bladribbesnudebiller i [Følg forekomsten af bladribbesnudebiller i vinterraps](#).

Emneord

Bekæmpelse

Registreringsnet/varsling

Skadedyr

+1

Vil du vide mere?

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent
SEGES Innovation P/S

gcn@seges.dk

+45 2028 2695

Støttet af

Planteafgiftsfonden

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000
Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010
8200 Aarhus N Email info@seges.dk